

UNESCO

POSLANICA OB MEDNARODNEM DNEVU PISMENOSTI 2018

“Ko se enkrat naučiš brati, boš večno svoboden,” je v 19. stoletju napisal Frederick Douglass, osvobojeni temnopolti ameriški suženj, borec za opustitev suženjstva in avtor številnih knjig. Ta poziv k doseganju svobode s pomočjo branja in širše z obvladovanjem osnovnih veščin – branja in računanja – je univerzalen.

Pismenost je prvi korak k svobodi, k osvoboditvi iz družbenih in ekonomskih omejitev. To je predpogoj za razvoj, tako osebni kot družbeni. Zmanjšuje revščino in neenakost, ustvarja bogastvo in pomaga izkoreninjati težave s prehranjevanjem in javnim zdravjem.

Od časa Fredericka, in še posebej v zadnjih desetletjih, je v vseh območjih sveta prišlo do velikega napredka; milijoni moških in žensk so se s širokim gibanjem za pismenost in demokratizacijo dostopanja do izobrazbe vzpeli iz nevednosti in odvisnosti. Še vedno pa svet, v katerem bi vsakdo imel osnovno znanje, ostaja le želja.

Danes po svetu več kot 260 milijonov otrok in mladostnikov ni vključenih v šole. Šest od desetih otrok in mladostnikov, okoli 670 milijonov, ne doseže minimalnih spretnosti pismenosti in računanja; 750 milijonov mladih in odraslih še vedno ne zna brati in pisati – od tega je dve tretjini žensk. Ta ogrožujoči primanjkljaj vodi v resnično izključevanje iz družbe in ustvarja spiralo družbenih in spolnih neenakosti.

Temu se zdaj pridružuje še nov izziv: svet se spreminja vedno hitreje zaradi pospešenega napredka v tehnologiji. Tradicionalna pismenost in sposobnost računanja nista več dovolj, da bi našli svoje mesto v družbi, dobili službo in se odzivali na družbene, gospodarske in okoljske izzive; nove spretnosti, tudi tiste, povezane z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, so vedno bolj nujne.

Poseben izziv je pripraviti mlade in odrasle na naloge, ki jih večina danes še ne obstaja. Neobhodno potreben je postal dostop do vseživljenjskega učenja in možnost iskanja različnih poti usposabljanja ter izkoriščanje boljše mobilnosti.

Osrednja tema letošnjega mednarodnega dneva pismenosti, pismenost in razvoj spretnosti, se osredotoča na nove pristope v izobraževanju. UNESCO je aktivno vključen v določanje novih strategij in spodbuja nove izobraževalne pristope. Podpira tudi različne oblike sodelovanja med javno in zasebno sfero, saj le poglobljeno razumevanje izobraževanja omogoča primeren odziv na svet, za katerega se zdi, da sam sebe vsak dan na novo odkriva.

Na ta mednarodni dan pozivam vse udeležence v svetu izobraževanja in širše, da se zganejo, da bi zamisel o popolnoma pismenem svetu postala bolj resnična, saj je to problem, ki zadeva nas vse.

Audrey Azoulay¹

¹ Audrey Azoulay je nova generalna direktorica UNESCO; na tem mestu je novembra 2017 zamenjala Irino Bokovo.